

1. Zeichnen mit Holzkohle und festen Pigmenten

2. Malen mit Fingern, Zweigen, Fellstücken und Pinseln

Ein Holzstab, an einem Ende faserig, kann als einfacher Pinsel dienen. Aus Lederstückchen, Tierhaaren, Pflanzenfasern und aus Vogelfedern lassen sich ebenfalls sehr gute Malwerkzeuge herstellen.

3. Drucken

Mit Stempeln aus Leder, Holz, Rinde, Knochen und Stein können Abdrücke erzeugt werden.

4. Rollen

Ein Stück Stoff, Leder, Fell oder zusammengeknüllte Fasern tunkt man in Farbe und rollt anschließend über die Malunterlagen. Ein rundes Stück Holz kann man schnitzen oder mit verschiedenen Materialien umwickeln, in die Farbe tunken und als Farbrolle verwenden.

5. Schaben

Wird um das Motiv herum der Hintergrund abgeschabt, kann die Dreidimensionalität der Bilder verstärkt werden.

6. Sprühen

Verblasen Sie die Farbe mit den Lippen oder mit Hilfe eines Röhrchens. Hält man die Hand dazwischen, entsteht ein Handnegativ. Aus einem Stück Baumrinde, Leder oder anderem Material lassen sich Schablonen ausschneiden.

7. Verwischen

Durch nachträgliches Verwischen bekommen die Bilder zusätzliche Lebendigkeit.

8. Ritzen

Mit Feuersteinstücken, Muscheln und Knochen.

Aquarellmalerei mit Kirschbaumgummi

Kirschbaumgummi wird mit der zehnfachen Menge Wasser (kalt) angesetzt – am besten am Abend, in der Früh umrühren und durch ein Teesieb oder einen Strumpf seihen. Erdpigment mit etwas Wasser zu einem dicken Brei rühren und mit der gleichen Menge Kirschbaumgummi binden. Diese Farbe bleibt wasserlöslich. Kühl gelagert ist die Aquarellfarbe mehrere Wochen haltbar.

Die Kirschbaumgummifarbe kann ebenso auf eine Glasplatte gestrichen, getrocknet und anschließend mit einem scharfen Messer abgeschabt werden. In einem verschlossenen Behälter sind diese Farbblättchen unbegrenzt haltbar. Bei Bedarf kann man sie anfeuchten und zermalen.

Pastellkreiden aus Erdpigmenten und Kirschbaumgummi

Das Erdpigment in eine ausreichend große Schüssel geben und nach und nach flüssigen Kirschbaumgummi zufügen. Wird der Erdpigmentteig beim Kneten bröckelig, gießt man etwas Kirschbaumgummi dazu. Ist der Teig zu flüssig, wird Erdpigment zugefügt. Aus der Masse formt man Röllchen und legt sie zum Trocknen auf eine passende Unterlage (zum Beispiel eine Ziehharmonika aus Zeichenpapier).

Kalk-Kaseinleim

Dieser Kaseinleim muss täglich frisch hergestellt werden. Für die Herstellung braucht man Magertopfen und Malerkalk. Dieser ist in jedem Baumarkt im Plastiksack eingeschweißt oder in einem Kübel erhältlich. Bei der Arbeit unbedingt Plastikhandschuhe tragen – da dieser Kalk ätzend ist! 4 Teile Magertopfen und einen Teil Malerkalk gut miteinander verrühren, nach zehn Minuten ist der Kleber fertig.

SODA-Kaseinkleber

Soda-Kaseinkleber wird mit absolut unschädlichem Speisesoda hergestellt. (erhältlich z.B. in der Drogerie „W. Neuber's Enkel“, 1060 Wien, Linke Wienzeile 152 – natürlich ist Soda auch in anderen Geschäften zu haben)

Die besten Ergebnisse erzielt man mit folgender Zusammensetzung: 30g Soda in heißem Wasser auflösen und durch Umrühren abkühlen lassen. Zu 500g Magertopfen zufügen und mit einem Küchenquirl vermischen. Den Kleber eine halbe Stunde ruhen lassen und danach mit kaltem Wasser auf die gewünschte Konsistenz verdünnen. Soda-Kaseinleim kann sowohl als Kleber, als auch als Farbbindemittel verwendet werden. Diesen Kleber muss man jeden Tag neu anrühren. Soda-Kaseinreste können mit Wasser verdünnt problemlos kompostiert werden.

Kaseinmalerei

Man rührt die Erdpigmente mit wenig Wasser an und vermischt einen Teil Farbenbrei mit einem Teil Kalk-Kaseinleim oder Soda-Kaseinkleber und drei Teilen Wasser. Kaseintempera hat ein sehr gutes Bindevermögen, dabei große Leuchtkraft und Helligkeit. Die Malschichten darf man nicht dick und auch nicht in mehreren Schichten übereinander auftragen, weil die Kaseinfarbe eine sehr hohe Spannung hat.

Vorsicht: Bereits grundiert gekaufte Leinwände müssen vor dem Gebrauch mit Schleifpapier aufgeraut und anschließend mit einem feuchten Tuch abgewischt werden.

Eitempera

Erdpigment mit etwas Wasser zu einem dicken Brei verrühren. Eigelb oder ganzes Ei gut rühren, als Konservierungsmittel werden einige Tropfen Nelkenöl beigemischt und zu einem Teil Ei kommen zwei Teile Wasser. Farbenbrei und Ei-Bindemittel zusammenmischen (1:1) und eine Festigkeitsprobe durchführen (auf eine Glasscheibe streichen und mit einem Fön trocknen). Lässt sich die Farbe leicht verwischen, fehlt ihr Bindemittel, springt sie auf, ist zu viel Bindemittel enthalten.

Körperfarbe

Eidotter gut verrühren und einige Tropfen Nelkenöl begeben. Nach nochmaligem Mischen Glycerin (halbe Verschlusskappe) eintropfen und gut verrühren, zwei Teile Wasser beimengen.

Farbenbrei und Ei-Bindemittel im Verhältnis 1:1 mischen. Festigkeitsprobe mit Glasscheibe und Fön durchführen. Nelkenöl und Glycerin sind in jeder Apotheke erhältlich.

Techniky maľovania a alternatívne spojovacie prostriedky

Maľujeme s farbami Zeme

unser Boden wir stehen drauf!

www.sondar.eu
www.soilart.eu
www.unserboden.at

Pôda je východiskom všetkého života na Zemi a poskytuje nám viac než 90 % našej potravy!

Cieľom projektu SONDAR SK-AT je vytvoriť sieť zvýšeného povedomia o pôde: medzi teóriou a praxou, medzi verejnou správou a poľnohospodármi, medzi vzdelávaním, umením a obyvateľstvom.

Už pred tisíckami rokov ľudia maľovali „s farbami zeme“ - teda s farebnými pigmentmi, ktoré sa získavali priamo z pôdy. Maliarska krabica s farbami zeme bola vyrobená sociálnym podnikom z rakúskeho topoľového dreva. Nádobky na farby je možné znova naplniť a farby zeme sa získavajú priamo z pôdy, teda sú čisto prírodnými produktmi.

Bližšie informácie o projekte:
VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK,
Karloveská 2, P.O.BOX 45, 842 04 Bratislava
Kontaktná osoba: Ing. David Purchart, david.purchart@vwb.sk

1. Kreslenie s dreveným uhlíkom a pevnými pigmentmi**2. Maľovanie prstami, vetvami, kúskami kožušiny a štetcami**

Drevená palička, na jednom konci vláknitá, môže poslúžiť ako jednoduchý štetec. Z kožených kúskov, zvieracej srsti, rastlinných vlákien a vtáčieho peria sa dajú taktiež vyrobiť veľmi dobré pomôcky na maľovanie.

3. Odtlačky

S pečiatkami z kože, dreva, kôry, kostí a kameňa sa dajú vytvárať odtlačky.

4. Valčekovanie

Kúsok látky, kože, srsti alebo pokrčené vlákna namočíme do farby a vyvalkáme po podklade. Môžeme si vyrezať okrúhly kus dreva, alebo ho obaliť rôznymi materiálmi, namočiť do farby a použiť ako farbiaci valček.

5. Zoškrabovanie

Ak zoškrabeme pozadie okolo motívu, umocní sa tým trojdimenzionálnosť obrázku.

6. Striekanie

Rozstrikajte farbu perami alebo si pomôžte rúrkou! Ak medzi striekajúcu farbu a podložku dáte ruku, vznikne negatív ruky. Z kúska stromovej kôry, kože alebo iných materiálov sa dajú vyrezať rôzne šablóny.

7. Rozmazávanie

Dodatočným rozmazávaním sa obrázky stanú pútavejšími.

8. Vyškrabávanie

Kremeňom, mušľami a kosťami.

Akvarelové maliarstvo s čerešňovou gumou

Čerešňovú gumu zalejeme desaťnásobným množstvom studenej vody - najlepšie večer, ráno premiešame a precedíme pomocou čajového sitka alebo pančuchy. Zemný pigment s trochou vody vymiešame na hustú kašu a spojíme s rovnakým množstvom čerešňovej gumy. Táto farba zostáva rozpustná vo vode. Pri skladovaní v chlade vydrží táto akvarelová farba niekoľko týždňov.

Farbu z čerešňovej gumy možno natrieť na sklenenú platňu, nechať vyschnúť a potom oškrabať ostrým nožom. V uzavretej nádobe je možné tieto farebné lupienky skladovať neobmedzene. V prípade potreby je možné ich navlhčiť a znova použiť.

Pastelové kriedy zo zemných pigmentov a čerešňovej gumy

Zemný pigment vložíme do dostatočne veľkej nádoby a pridáme k nemu tekutú čerešňovú gumu. Ak sa hmota zo zemného pigmentu pri miesení drobí, prilejeme ešte trochu čerešňovej gumy. Ak je hmota príliš riedka, pridáme zemný pigment. Z hmoty vyformujeme valčeky a položíme ich na vhodnú podložku (napr. papierová harmonika) a necháme vysušiť.

Vápenaté kazeínové lepidlo

Toto kazeínové lepidlo je potrebné pripraviť každý deň čerstvé. Na prípravu potrebujeme nízkoúčinný tvaroh a maliarske vápno. Toto je dostupné v každých stavebninách v plastovom vrecku alebo vo vedre. Keďže vápno je žieravina, pri práci je nevyhnutné používať plastové rukavice! Štyri diely nízkoúčinného tvarohu a jeden diel maliarskeho vápna dobre premiešame, po desiatich minútach je lepidlo hotové.

Sódovo-kazeínové lepidlo

Sódovo-kazeínové lepidlo pripravíme z úplne neškodnej jedlej sódy (napr. hyper-super-marketoch - samozrejme sóda je dostupná aj v iných potravinách a tiež drogériách!) Najlepšie výsledky dosiahneme s týmto zložením: 30g sódy rozpustíme v horúcej vode a miešaním necháme vychladnúť. Pridáme k 500 g nízkoúčinného tvarohu a zamiešame kuchynským šľahačom. Lepidlo necháme pol hodiny odstáť a potom zriedime so studenou vodou, kým nedosiahneme požadovanú konzistenciu. Sódovo-kazeínové lepidlo sa môže použiť ako lepidlo alebo farebné spojivo. Toto lepidlo je potrebné vymiešať každý deň nanovo. Sódovo-kazeínové zvyšky zriedené s vodou možno bez problémov kompostovať.

Kazeínové maliarstvo

Zemný pigment vymiešame s trochou vody a primiešame jeden diel farebnej hmoty a jeden diel vápenatého kazeínového alebo sódo-kazeínového lepidla a tri diely vody. Kazeínová tempera má veľmi dobré spájacie vlastnosti a zároveň veľkú žiarivosť a jasnosť. Náterové vrstvy nie je dobré nanášať nahrubo či vo viacerých vrstvách, pretože kazeínová farba má veľmi veľké pnutie. Upozornenie: Kúpené plátna natreté základnou farbou sa musia pred použitím obrušiť brúsnym papierom a utrieť vlhkou handrou.

Vajíčková tempera

Zemný pigment zmiešame s trochou vody na hustú kašu. Žltok alebo celé vajíčko dobre vymiešame a ako konzervačný prostriedok primiešame pár kvapiek klinčekového oleja. Na jeden diel vajíčka sa pridajú dva diely vody. Farebnú hmotu a vajíčkové spojivo zmiešame (1:1) a urobíme skúšku pevnosti (natrieme na sklenenú podložku a vysušíme fénom). Ak sa dá farba ľahko zotrieť, chýba spojivo, ak praská, obsahuje priveľa spojiva.

Farba na telo

Žltok dobre vymiešame a pridáme pár kvapiek klinčekového oleja. Po premiešaní pridáme glycerín (polovicu uzáveru) a dobre zamiešame, pridáme dva diely vody. Farebnú hmotu a vajíčkové spojivo zmiešame v pomere 1:1. Vykonáme skúšku pevnosti s fénom a sklenenou podložkou. Klinčekový olej a glycerín dostať v každej lekární.

Maltechniken & alternative Bindemittel

Malen
mit den Farben der Erde

unser Boden
wir stehen drauf!

www.sondar.eu
www.soilart.eu
www.unserboden.at

Der Boden ist Ausgangspunkt für alles Leben auf der Erde und liefert über 90% unserer Nahrung!

Ziel des Projektes SONDAR ist es, ein Netzwerk wachsender Bodenverantwortung zu knüpfen: zwischen Wissenschaft und Praxis, zwischen Verwaltung und Landnutzern, zwischen Bildung, Kunst und der gesamten Bevölkerung.

Seit Jahrtausenden haben die Menschen „mit den Farben der Erde“ gemalt – also mit Farbpigmenten, die direkt aus dem Boden gewonnen werden. Der Erdfarben-Malkasten wurde von einem Sozialbetrieb aus österreichischem Pappelholz hergestellt. Die Farbgläser sind wiederbefüllbar und die Erdfarben wurden direkt aus Erde gewonnen, sind also ein reines Naturprodukt.

Nähere Informationen zum Projekt:
Verein Boden- und Bioenergie Netzwerk NÖ/EU,
Hauptstraße 23, A-3153 Eschenau
Ansprechperson: Bernhard Kuderer, MSc., kuderer@biene-netzwerk.at